

GYMNÁZIUM, KRNOV, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
SMETANŮV OKRUH 19/2, 794 01 KRNOV

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

školní rok 2025/2026

Obsah

I. Úvod	3
II. Spolupráce s ředitelem školy	5
III. Spolupráce s pedagogickým sborem	5
IV. Spolupráce s výchovným poradcem a třídními učiteli	5
V. Aktivita pro žáky	5
1. Adaptační pobyty	5
2. Tematické bloky se studenty	5
3. Jednorázové akce pro studenty	6
VI. Spolupráce s rodiči	7
VII. Metodické pomůcky a informace	7
VIII. Spolupráce s ostatními odborníky	7
IX. Spolupráce s institucemi zabývající se využitím volného času dětí a mládeže	9
X. Evidence a efektivita programu	9
Přílohy	11
Krizový plán	11
Program proti šikanování	18

I. Úvod

Preventivní program školy vychází z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027 a z Akčního plánu realizace Národní strategie na období 2025–2026. Opírá se o aktuální Metodické pokyny Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) k primární prevenci rizikového chování, k prevenci a řešení šikany (č. j. MSMT-22294/2013-1, aktualizováno 2018), dále v souladu s metodickými doporučeními MŠMT vydávanými průběžně (např. č.j. MSMT-6167/2025-1 – metodické doporučení ke spolupráci s Policií ČR) a o doporučení MŠMT v oblasti podpory duševního zdraví žáků (2022–2023).

Program je v souladu s:

- § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- zákonem č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami,
- zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí,
- vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů,
- Národním programem rozvoje vzdělávání v ČR (Bílá kniha),
- usnesením vlády ČR č. 1046 k programu „Zdraví pro všechny v 21. století“,
- a je v souladu s mezinárodními dokumenty (Akční plán Evropské unie v boji proti drogám, WHO – Evropské zdraví 21, cíl 12).

Program zároveň respektuje schválené Standardy primární prevence a rozšiřuje důraz na oblast digitálního wellbeingu, duševního zdraví žáků a prevenci závislosti spojených s online prostředím.

Je v souladu s § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/ 2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů. A vychází z Vyhlášky o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních č.72/2005 Sb. Dle Školského zákona č.561/2004 Sb.

Jako hlavní cíle si tento program klade:

- ovlivnit vytváření žádoucího zdravého životního stylu u dětí a mládeže
- formování odmítavých postojů k negativním jevům v chování (záškoláctví, šikana, násilí, divácké násilí, rasismus, xenofobie, vandalismus, kriminalita, delikvence, gamblerství, užívání návykových látek, intolerance, závislost na politickém a náboženském extremismu, netolismus (virtuální drogy)
- vytváření a upevňování morálních hodnot, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže a rozvoj dovedností, které vedou k odmítání všech forem sebeustrukce
- zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům
- posílení duševní odolnosti dětí a mládeže vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- rozvíjet schopnost řešit problémy, případně schopnost nalézt pomoc pro řešení problémů
- dostatečně informovat o infekčních chorobách a jejich prevenci (HIV/AIDS, žloutenka, ...) v souvislosti s užíváním návykových látek
- formovat schopnost efektivní komunikace mezi vrstevníky i dospělými a zvládat různé životní konflikty

- rozpoznat a zajistit včasné intervence zejména v případech domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže a poruch příjmu potravy (bulimie, anorexie)
- systémové zavádění etické a právní výchovy do výuky jednotlivých předmětů
- zvýšit spolupráci s rodiči a osvětovou činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu a v oblasti prevence problémů ve vývoji a výchově dětí a mládeže
- vytváření podmínek pro smysluplné využívání volného času dětí a mládeže
- aktivně přijímat zdravý životní styl (životospráva, sportovní a kulturní aktivity)
- podporovat bezpečné prostředí ve školách, rozvoj participace a autonomie, posílit bezpečné klima na úrovni škol

II. Spolupráce s ředitelem školy

- seznámení ředitele školy s programem a dohodnutí základních pravidel realizace programu
- uvolňování žáků a pedagogů na proškolení a vzdělávání v oblasti primární prevence
- informovat pedagogickou radu, Školskou radu a rodičovskou veřejnost o realizaci programu
- vytváření odpovídajících podmínek pro realizaci preventivního programu

termín: průběžně

III. Spolupráce s pedagogickým sborem

- seznámit všechny pedagogické pracovníky s filosofií programu a zaangažovat je do jeho realizace
- předávat nezbytné informace z dané vzdělávací oblasti a preventivních činností se žáky všem ostatním učitelům
- seznámit pedagogickou radu s výsledky průzkumu výskytu negativních jevů na ZŠ a SŠ v okrese i ve městě
- snažit se o optimalizaci vztahů mezi učiteli a žáky

termín: průběžně

IV. Spolupráce s výchovným poradcem a třídními učiteli

- snažit se o včasné odhalování specifických poruch učení a chování (stresy, agresivita, sociální problémy, problémy v rodině) a seznámení pedagogického sboru s problémovými žáky, popřípadě s příčinami problémů
- třídní učitelé motivují žáky k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem a dbají na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu), podporují rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy
- třídní učitelé upozorní v třídnických hodinách na nebezpečí výskytu negativních jevů (šikana, krádeže, projevy netolerance, drogová problematika, gamblerství, virtuální drogy-počítače, video, televize)
- třídní učitelé získávají a udržují si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy, i jejich rodinném zázemí

termín: třídnické hodiny, průběžně

V. Aktivity pro žáky

1. Adaptační pobyty

- v termínu září každého školního roku adaptační pobyt pro studenty primy a prvních ročníků čtyřletého gymnázia

2. Tematické bloky se studenty

- vytvořit podmínky pro kvalitní využívání volného času v době mimo vyučování
- **zájmové kroužky a nepovinné předměty:** - debatní kroužek
 - chemický kroužek
 - badatelský kroužek

- možnost každodenního využívání internetové učebny
- ve všech předmětech zdůrazňovat výchovu k odpovědnosti mládeže za své zdraví, rozvoj etického a právního vědomí a občanských postojů

3. Jednorázové akce pro studenty

Sportovní akce:

- Lyžařské kurzy:
 - 1.A a kvinta: 15.–20. 2. 2026 (Karlovy)
 - Sekunda: 1.–6. 3. 2026 (Kunčice)
 - Pokročilí lyžaři: 11.–16. 12. 2025 (Rakousko)
- Turistický a sportovní kurz 3. ročníků: 5.–14. 6. 2026 (Primošten, Chorvatsko)
- Účast na okresních soutěžích: středoškolský pohár v atletice, odbíjená, košíková, kopaná, šplh, florbal, silový čtyřboj, pohár rozhlasu – atletika
- Organizace soutěží: florbal, nohejbal, volejbal

Olympiády:

- Zeměpis, biologie, matematika, fyzika, chemie, český jazyk, cizí jazyky, dějepis

Soutěže a akce:

- Pythagoriáda, Matematický klokan, Přírodovědný klokan
- Archimediáda (fyzika)
- PišQworky, Piškvorky (školní kolo)
- Zoologická soutěž ZOO Ostrava, Betula pendula
- ČsOL – Po stopách J. Kubiše, Milostovice
- Bobřík informatiky, Prezentiáda, programátorské soutěže
- Iuvenes Translatores – překladatelská soutěž
- Best in English – soutěž v anglickém překladu
- Den s překladem (CJ – FR/DE/RU/ŠJ)
- Anglický slavík – soutěž ve zpěvu anglických písní
- Mladý Démosthenes

Kulturní a vzdělávací akce:

- Filmová noc – promítání filmů v cizích jazycích
- Halloween
- Piknik před školou
- Vánoční zpívání na schodišti
- Noc literatury – Městská knihovna Krnov
- Divadélko pro školy (Don Quijote a ti druzí)
- Návštěva Slezského divadla Opava (Prodaná nevěsta, Louskáček)
- Návštěva NDM Ostrava – balet
- Koncerty Janáčkovy filharmonie Ostrava

Exkurze:

- Exkurze do Městského muzea Krnov – raně novověký Krnov
- Exkurze Hrabyň (dějepis)
- Oktáva – program k holokaustu v synagoze
- Exkurze do výroben s biotechnologickým provozem

- Exkurze do elektrárny Dlouhé Stráně
- Exkurze – přírodovědné programy
- Poznávací zájezd po Praze (kvarta)
- Poznávací zájezd Královská Anglie

Jazykové projekty a aktivity:

- Besedy s rodilými mluvčími, projekt jazykové školy Hello
- „Maturanti učí primu anglicky“
- Erasmus+ mobilita (2.–8. 3. 2026)
- Studijní pobyt Španělsko – Benalmádena (15.–21. 9. 2025)
- Projekt „AAU Global Classroom“
- Španělská kultura křížem krážem – jednodenní studijní pobyt Praha
- Přednáška o Kolumbii

Besedy a preventivní programy:

- Beseda s odborníky z PdF UP – E-bezpečí (riziková virtuální komunikace)
- Beseda s psychologem
- Besedy v rámci sexuální výchovy (NG)
- Programy Policie ČR – trestní odpovědnost, drogy
- Studentské volby (17.–18. 9. 2025)
- Finanční gramotnost
- Experti/Advokáti do škol
- K-centrum Krnov
- Městský úřad, Okresní soud, OSSZ, Úřad práce

VI. Spolupráce s rodiči

- informovat Školskou radu a SR o záměrech a způsobech realizace programu primární prevence
- propagovat protidrogovou problematiku na třídních schůzkách SR formou letáčků a brožur
- osobní rozhovory třídních učitelů, výchovného poradce a preventisty s rodiči problémových žáků
- spolupráce při finančním zajištění sportovních a kulturních akcí studentů školy
- vytváření prostoru pro aktivní účast rodičů společně s dětmi na preventivních aktivitách školy (sportovní turnaje-nohejbal, maturitní kopaná, studentský ples, besedy atd.)

termín: třídní schůzky, průběžně

VII. Metodické pomůcky a informace

- průběžné doplňování knihovny s danou problematikou
- průběžně doplňovat videotéku s preventivní tematikou
- aktualizovat stálou nástěnku s problematikou prevence, poutačů s dostupnými informacemi o možnostech pomoci (kontaktní místa)
- propagace zdravého životního stylu ve výuce i mimoškolní činnosti

termín: průběžně

VIII. Spolupráce s ostatními odborníky

- ve spolupráci s psycholožkou Mgr. Pavlínou Němcovou provádět pravidelnou intervenci ve vybraných třídách a práci s třídním kolektivem
- ve spolupráci s Centrem prevence rizikové virtuální komunikace a projektu E-bezpečí zorganizovat preventivní program pro primu a první ročníky na téma kyberšikana a kybergrooming
- dle možnosti provést besedu pro pedagogické pracovníky o stavu negativních jevů na základních a středních školách v okrese Bruntál s okresním protidrogovým

- koordinátorem nebo seznámit učitelský sbor s výsledky průzkumu
- ve spolupráci s PPP Bruntál operativně spolupracovat při řešení problémových situací u žáků
 - nadále rozvíjet poradní činnost pro žáky gymnázia
 - ve spolupráci s K-centrem KRYSTAL Krnov podat rodičům i studentům základní informace o činnosti tohoto zařízení a o možnostech spolupráce s rodičovskou veřejností i mládeží, realizovat besedy s pracovníky K-centra KRYSTAL pro třídní kolektivy o nebezpečí drog
 - beseda s právníkem, s pracovníky Komerční banky, s Policií ČR
 - spolupráce s občanským sdružením Život dětem – organizace Srdíčkových dnů
 - chemické besedy na téma chemie potravin, veterinářství podle dohody a možností
 - spolupráce s nadací Liga proti rakovině: besedy pro 3. a 4. ročníky
 - spolupráce s MF Dnes-beseda s redaktorem MF Dnes 3. ročníky
 - v prvních ročnících a v primě proběhnou besedy na téma sexuální výchova a dospívání podle projektů: Čas proměn a S tebou o tobě

termín: průběžně

IX. Spolupráce s institucemi zabývající se využitím volného času dětí a mládeže

Městský úřad Krnov

- realizace výtvarných soutěží

SVČ Krnov

- propagace volnočasových aktivit na naší škole-organizace tanečních pro studenty 2. ročníků

Středisko ekologické výchovy

- prohlubovat spolupráci a využití nabídky ekologicky zaměřených programů
- využití nabídky programů SEV pro studenty školy

X. Evidence a efektivita programu

Zhodnocení PPŠ za rok 2024/25

- Plánované aktivity a akce, jako součást Preventivního programu školy (PPŠ) pro rok 2024/2025, proběhly v souladu s PPŠ.
- Plnění dlouhodobých cílů prevence RCH dle PPŠ probíhá, podle průběžných průzkumů a ve srovnání s výsledky z ostatních školských zařízení v MS kraji, pozitivně.

Činnost Metodika prevence

- V říjnu proběhlo pravidelné setkání metodiků prevence, jehož hlavními body byly informace o současném stavu prevence, vyhodnocení výzkumu Sněhové vločky 2024 a nabídka možností preventivních aktivit.
- V říjnu byl ve spolupráci z metodikou prevence ze ZŠ Janáčkovo náměstí řešen případ s atributy sexuálního obtěžování přes elektronickou komunikaci žáka nižšího gymnázia. Věc byla vyřešena s rodiči i aktéry.

- V listopadu proběhla beseda s Policií ČR pro studenty třetích ročníků. Tématem besedy byly základy trestního práva a trestní odpovědnosti.
- V listopadu byla ve spolupráci s třídní učitelkou řešena rizika konzumace kratomu ve třídě sextě.
- V prosinci beseda pro třetí ročníky s Městskou policií na téma trestní odpovědnost.
- V únoru preventivní akce pod vedením Krajské hygienické stanice Moravskoslezského kraje Hrou proti AIDS. Pro žáky tercie a kvarty
- Květen výzkumu Sněhové vločky 2025 pro žáky sekundy.
- Během jara řešen ve spolupráci s výchovnou poradkyní případ ve třídě tercie s náznaky sociální izolace a vyčleňování z kolektivu. Řešeno s rodiči, byl stanoven další postup a budoucí spolupráce.
- V průběhu druhého pololetí byl spolu s výchovnou poradkyní řešen případ záškoláctví a skrytého záškoláctví u studenta prvního ročníku.

.....

Mgr. Kutálek Lubomír
(školní metodik prevence rizikového chování)

Přílohy

Krizový plán

Upřesňuje postup školy v případě zjištění projevů rizikového chování u žáků a studentů ve školním zařízení.

V případě zjištění šikany na škole

1. Okamžitá ochrana oběti

Umístění oběti do ochranného prostředí s dohledem dospělé osoby. Oddělení agresorů a zajištění jejich dohledu, aby nemohli ovlivnit svědky, nebo se domluvit na výpovědi. Kontaktovat rodiče oběti a domluvit se na dalším postupu.

V případě pokročilé šikany či šikany s neobvyklou formou (výbuch skupinového násilí vůči oběti, v případě třídního lynčování apod.) je potřeba vždy informovat **policii ČR, pracovníka PPP Bruntál** (Pedagogicko-psychologická poradna), a **pracovníka OSPODu** (oddělení sociálně-právní ochrany dětí) či další orgány.

2. Stanovení strategie intervenčním týmem

Ve složení: školní metodik prevence ŠMP (Mgr. Kutálek Lubomír), výchovný poradce VP (Mgr. Bachanová Marcela), ředitel školy (Mgr. Bc. Miroslav Indrák), třídní učitel TU, popř. externí odborník.

3. Rozhovor se žáky

V pořadí: svědci a ti, kteří na šikanu upozornili (popřípadě konfrontace svědků), rozhovor s obětí, rozhovor s agresory, případně konfrontace agresorů (nikdy však přímá konfrontace agresora a oběti!). Výpovědi jsou zaznamenány písemně, popř. i pořízena audio nahrávka.

4. Informace učitelskému sboru

Na mimořádné schůzi oznámí ředitel učitelům okolnosti vzniku případu a seznámí je s výsledky vyšetřování. Za intervenční tým přednese návrhy na výchovná opatření a způsobu práce s třídou. O opatřeních nechá hlasovat a vyhotoví zápis s domluveným postupem.

5. Individuální schůzky s rodiči aktérů

Je vhodné zvát rodiče agresorů po jednom páru. Jednání je přítomen ředitel, ŠMP, VP, TU případně další osoby. Obě strany podepíše zápis z jednání.

6. Dohoda o vzájemné informovanosti

Škola se s rodiči dohodne na vzájemném informování.

7. Třídnická hodina pro žáky

Žáci jsou informováni TU o rizicích agresivního chování a o výchovných opatřeních školy.

8. Mimořádná třídní schůzka (po přijetí výchovných opatření)

Rodiče jsou informováni o situaci, průběhu vyšetřování a o opatřeních pro zamezení dalších potíží.

Kyberšikana a další formy kybernetické agrese

1. Podpořit oběť a zajistit její bezpečí

Zejména zklidnění oběti a nabídnutí podpory. Zároveň je třeba zajistit, aby kyberšikana dále nepokračovala, tedy odstranit závadný obsah z internetu – např. smazat videa, která oběť ponižují, odstranit závadné fotografie, zablokovat profil pachatele atd. Toto lze provádět v součinnosti s IT odborníkem, poskytovatelem dané on-line služby, administrátory služby apod.

2. Zajistit co nejvíce důkazních materiálů

Před samotným smazáním materiálů je však nutné zajistit dostatek důkazů – pořídit si snapshoty s důkazním materiálem, stáhnout dané internetové stránky do lokálního počítače, zajistit seznam žáků, kteří se stali publikem kyberšikany a pokusit se identifikovat agresora.

V případě uzavřených diskusních skupin doporučujeme kontaktovat odbornou instituci (např. pracovníky projektu E-Bezpečí, projektu Seznam se bezpečně!, případně kriminalisty oddělení informační kriminality Policie ČR), která může pomoci důkazní materiály zajistit jinými cestami.

Důkazní materiály dále využijeme v rámci vyšetřování, při komunikaci s rodiči agresorů a rodičů obětí, v rámci rozhovorů s agresory apod. Vždy je však nutné zajistit bezpečí svědků.

3. Incident vždy vyšetřit

Všechny případy je nutné důkladně vyšetřit – pokud nejsme schopni incident sami vyšetřit, můžeme využít podpory externích institucí. Vyšetřování zahrnuje zjištění, kde incident probíhal, jak dlouho trval, kdo se do něj zapojil, jaký dopad měl na oběť, jakými technickými prostředky lze útok zastavit apod.

4. Informovat rodiče

O incidentu je nutné informovat rodiče oběti i rodiče agresora. Poučme rodiče o tom, jaký bude postup řešení na úrovni školy, případně o tom, že daný případ kyberšikany nespadá do kompetence školy a že je možné využít např. právních služeb. V případě, že případ kyberšikany nespadá do kompetencí školy (např. útok proběhl mimo vyučování a nemá návaznost na šikanu, která probíhá ve škole), mohou rodiče např. zažalovat agresora u občanského soudu za obtěžování.

5. Zkonzultovat řešení s dalšími institucemi

V některých případech je vhodné postup řešení a zejména zvolené tresty konzultovat s dalšími subjekty – zřizovatelem školy, případně Českou školní inspekcí a dalšími institucemi.

6. Žádat konečný verdikt a informace

Po vyšetření celé situace je nutné trvat na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí (např. Policie ČR, OSPOD, pedagogicko-psychologická poradna...) a dalších subjektů.

7. Zvolit odpovídající opatření

Je velmi důležité, aby škola při trestání agresorů postupovala v souladu se školním řádem v kombinaci s dalšími strategickými dokumenty školy – např. krizovým plánem, minimálním preventivním programem školy apod. V případech méně závažných forem kyberšikany se doporučuje využívat neformálních řešení.

8. Realizovat preventivní opatření

Aby se nežádoucí chování v budoucnu neopakovalo, je nutné zajistit preventivní opatření.

Návykové látky ve škole

V případě:

Důvodného podezření, že některý z žáků ve škole nebo školském zařízení má návykovou látku u sebe – jelikož se jedná o podezření z trestného činu nebo přestupku, spadá řešení tohoto jednání do kompetence Policie ČR, která bude o této skutečnosti bezodkladně informována. Do doby příjezdu policisty bude žák zamezen kontakt s dalšími žáky a bude sledován. Jeví-li žák známky otravy, bude přivolán lékař.

Distribuce návykových látek ve škole – má-li pedagogický pracovník důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci drog, vždy vyrozumí příslušné oddělení Policie ČR (protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu). Neohlášením by se vystavil stíhání pro trestný čin nepřekážení trestného činu podle ust. §167 tr. zákona.

Užívání návykových látek ve škole – žákovi bude zabráněno v pokračování užívání takovéto látky. Bude zajištěno vyjádření žáka k uvedenému jednání, vyrozuměno vedení školy a zákonní zástupci žáka. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, budou zákonní zástupci vyzváni, aby si žáka ve škole vyzvedli. Hrozí-li žákovi akutní zdravotní nebezpečí, bude do školy přivolán lékař. O tom, že žák (mladší 18 let) užívá návykovou látku, bude vyrozuměn orgán sociálně – právní ochrany obce s rozšířenou působností (OSPOD) (v souladu se zákonem č.359/1999 Sb. o sociálně – právní ochraně dětí, v ust. §10 odst. 4).

Nálezu návykové látky ve škole – bude informováno vedení školy, za přítomnosti další osoby látky vložena do obálky, přelepena, opatřena datem, časem, podpisem a razítkem školy. Umístěna pod dohledem to školního trezoru. O celé záležitosti bude vyrozuměna Policie ČR.

V případě krádeže ve škole

Každou nahlášenou krádeží se zabývejte, vyšetřujte ji. Je to důležité poselství jak pro poškozeného, tak pro zloděje. Jakmile budete k dětem mít proslovy o krádežích, nezačínajte je tím, že si všichni mají na své věci dávat dobrý pozor a vy jste jim říkali, že si to či ono nemají do školy nosit nebo to mají zamykat. Tyto informace často vyznívají, jako by za krádež mohl poškozený, nikoliv zloděj. Jako by normální bylo všechno zamykat a ne nekrást. Rozhovory s poškozeným po nahlášení krádeže rovněž nezačínajte tímto způsobem.

Pokud je znám pachatel krádeže na školní půdě, měl by mít možnost pohovořit si o svém jednání s vedením školy, výchovným poradcem, metodikem prevence.

Pečlivě se zabývejte příčinami. Některé jsou významně polehčující (dítě je ke krádeži donuceno někým jiným, z koho má strach). Někdy se může jednat i o formu kompulzivního chování, kterou je nutné řešit v rámci odborné péče.

S náhradou způsobené škody postupujte jako u vandalismu. Preferujte nápravu vztahu mezi poškozeným a zlodějem – trvejte na tom, aby zloděj věc vrátil přímo poškozenému, omluvil se a nabídnul za své chování nějakou kompenzaci.

Zákonné zástupce zloděje vyrozumívejte vždy až poté, kdy budete přesně znát příčiny, které dítě k takovému chování vedly, a to zejména v případě menších dětí.

O krádeži a jejím šetření proved'te záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – kdy – kde – jak – proč – čím.

Důležité upozornění-škola a školské zařízení není orgán činný v trestním řízení, takže nemůže nic vyšetřovat. Pokusy o „vyšetřování“ ze strany školy, mohou nenapravitelně ovlivnit další vyšetřování Policie ČR.

Kdy hlásit rodičům:

Rodičům poškozeného vždy ihned, rodičům zloděje rovněž vždy, nicméně mělo by tomu předcházet precizní zjištění příčin. Celá řada dětí krade proto, že je někdo krást poslal a oni z něj mají strach.

Kdy hlásit polici ČR:

V případě, kdy je škoda nikoliv nepatrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopná domoci se takové nápravy. Musí se jednat o úmyslné zcizení, poškození nebo zničení věci. Hlásíte také tehdy, jestliže o to žádá poškozený nebo poškozená nebo jejich zákonní zástupci.

Kdy hlásit na OSPOD:

V případech, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek.

V případě, že je ukradena věc menší hodnoty než 5000,- Kč (a je to bez použití násilí – překonání překážky, není to vloupání) jedná se o přestupek proti majetku dle § 50 zák. o přestupcích č. 200/1990 Sb. v platném znění.

Škoda na odcizené věci od 5000,- Kč výše je trestným činem krádeže dle ustanovení § 205 trestního zákoníku. V případě, že byla odcizena věc s hodnotou menší než 5.000,-Kč, ale bylo použito násilí – vypáčená skříňka, šatna, šuplík, nebo násilí vůči osobě a snaha zmocnit se věci – loupež, jedná se vždy o trestný čin.

Syndrom týraného dítěte CAN

Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (CAN-Child Abuse and Neglect). Jde o jakoukoliv formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná.

Změny v chování dítěte:

Celková stísněnost a nezájem o dění kolem, zvýšená opatrnost v kontaktu s dospělými. Úzkost a vyděšené reakce v přítomnosti konkrétních dospělých osob nebo v situaci, kdy je dítě s dospělým samo. Vyhýbání se školním a mimoškolním aktivitám, nápadně lhostejné postoje, výroky typu „mně je to jedno“, agresivní napadání a šikanování vrstevníků. Zvýšená citová dráždivost a agresivní projevy na sebemenší podněty, potíže se soustředěním a zhoršení prospěchu ve škole. Váhání s odchodem domů po vyučování, neomluvené absence ve škole, odmítání jídla nebo přejídání, sebepoškozování, útoky z domova.

Známky na těle dítěte:

Opakovaná zranění včetně zlomenin, modřiny, řezné rány, otoky částí těla (například rtů, tváří, zápěstí). Stopy po svazování, otisky různých předmětů na těle, natrhnutí ucha, otisky dlaně a prstů, stopy po opáření nebo popálení cigaretou.

Rozhovor s žákem je klíčový

Když učitel po zpozorování neklamných známek vzbuzujících podezření na syndrom týraného dítěte dojde k závěru, že dítěti je potřeba pomoci, měl by se vždy nejdříve pokusit navázat s žákem osobní kontakt.

V situaci, kdy se učitel nedaří navázat komunikaci s žákem, je dobré obrátit se na pedagogicko-psychologickou poradnu, na Linku bezpečí nebo přesvědčit žaka, aby se obrátil na kohokoliv, komu důvěřuje.

Učitel by měl po rodiči chtít, aby okomentoval to, jak si vysvětluje problémy, které učitel u dítěte vyzoroval. Může tak i zjistit, že skutečnou příčinou žákova neobvyklého chování je něco jiného než domácí týrání.

Odborník

Když se dítě samo přizná, že je týráno, nebo když si učitel jinak potvrdí, že bylo nějak fyzicky nebo psychicky poškozeno, měl by kontaktovat odborníky. Při zjištění nějaké zdravotní újmy se však nedoporučuje kontaktovat jen lékaře. Pediatr si totiž přeje, aby dítě přišlo v doprovodu rodiče. Také do pedagogicko-psychologické poradny by mělo dítě jít spolu se zákonným zástupcem. Pokud se však škole podaří domluvit se s poradnou na kontaktu bez účasti rodičů, je považováno toto porušení pravidel za přijatelné. Prioritou je pomoci dítěti za každou cenu. Je dobré obrátit se na OSPOD. Na těchto úřadech je veden registr problémových rodin a je tedy možné, že po avízu školy budou sociální pracovníci hned vědět, jaké problémy jsou s danou rodinou spojeny.

Pozor neoznámení trestného činu a nepřekážení trestného činu (v případě, že už jsme se hodnověrným způsobem dozvěděli o týrání svěřené osoby) můžeme být sami pachatelé trestných činů překážení trestného činu a neoznámení trestného činu.

Sexuální zneužívání

Je každé nepřiměřené vystavení dítěte sexuálnímu činu nebo chování, které vede k uspokojování potřeb zneužívatele.

Pohlavní zneužívání je závažným trestným činem proti lidské důstojnosti, na který se vztahuje povinnost přezkat jej (oznámit orgánům činným v trestním řízení).

V případě zjištění sexuálního zneužívání (dítě se mi svěří osobně, zjistím to z nějaké školní ankety nebo otazníku, dozvím se to od spolužáků nebo z jiných zdrojů)

1. uvědomit si, že jde o velmi citlivou záležitost
2. seznámit s tím co nejužší okruh dalších osob
3. pokud se zneužívání dopouští rodič, není žádoucí informovat ho o tom, že se vám dítě svěřilo
4. komunikovat s dítětem – podrobnější vyšetřování nechat na psychologovi a policii
5. vhodně dítěti sdělit, že skutečnost musíte ohlásit na policii
6. ohlásit na policii
7. ocenit dítě, že za vámi přišlo a ujistit ho, že pro ně uděláte všechno, co je ve vašich silách
8. jestliže dítě nechce, abyste věc ohlásili, situaci konzultujte s odborníkem, ale od oznámení události vás to nesmí odradit

Kontakty:

Dětské krizové centrum, tel: 241 484 149

Internetová poradna: problem@ditekrize.cz

Linka bezpečí, tel: 800 155 555

Linka důvěry RIAPS: 222 580 697, linka@mcssp.cz

Domácí násilí

Domácí násilí představuje obvykle **fyzické, psychické, nebo sexuální násilí** mezi blízkými osobami, k němuž dochází skrytě v soukromí.

Není úlohou pedagoga, usuzovat na domácí násilí na základě svých pocitů, vyvozovat je z chování a projevů dítěte. Pedagog je však povinen jednat v okamžiku, kdy se mu například dítě svěří, či pokud zaznamená dlouhodobé nezpochybnitelné známky násilí páchaného na dítěti (podvýživa, modřiny aj.),

Situaci nemůže řešit pedagog sám, ale **vždy s dalšími odborníky**. Vhodné je obrátit se na nejbližší středisko výchovné péče (SVP).

Pokud se ukáže, že je dítě obětí domácího násilí, které splňuje skutkovou podstatu trestného činu, je **zaměstnanec školy povinen tuto skutečnost oznámit Policii ČR a na OSPOD**.

Ochrana pedagogických pracovníků před fyzickými a psychickými útoky

V případě, že se žák dopustí opakovaných slovních či fyzických útoků na pedagoga, ředitele rozhodne vždy o vyloučení žáka nebo studenta ze školy (dle zákona č. 561/2004 Sb. § 31).

Pokud se žák dopustí zvláště hrubého opakovaného slovního či úmyslného fyzického útoku vůči zaměstnanci školy nebo vůči ostatním žákům nebo studentům, rozhodne ředitel školy vždy o vyloučení žáka nebo studenta ze školy (dle zákona č. 561/2004 Sb. § 31).

V závažnějších případech se uplatní také prostředky přestupkového práva, trestního práva.

Škála výchovných opatření:

- napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy; podmíněné vyloučení a vyloučení ze školy (nelze použít v případě žáka, který plní povinnou školní docházku, prima-kvarta);
- snížení známky z chování;
- převedení do jiné třídy, skupiny (je třeba individuálně posoudit efektivitu tohoto opatření, aby nedošlo k přesunutí šikany do nového prostředí a podmínek);
- podmíněné vyloučení stanoví ředitel školy nebo školského zařízení zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák nebo student v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení školního řádu nebo zákona č. 561/2004 Sb., může ředitel školy rozhodnout o jeho vyloučení

Vyloučení ze školy

- při opakování násilí, nebo hrubém porušení školního řádu
- po rozhodnutí výchovné komise (nelze použít v případě žáka, který plní povinnou školní docházku)

Ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu.

Ředitel školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Kontakty:

PPP: Pedagogicko – psychologická poradna,
pracoviště Bruntál, Krnovská 9, 792 01
tel. 554 717 737, e-mail: info@pppbruntal.cz
pracoviště Krnov, Soukenická 137/27, 794 01 Krnov
tel. 554 612 395, hlozankova.pppbr@gmail.cz

OSPOD: Oddělení sociálně-právní ochrany dětí
Vodní 1, 794 01 Krnov
tel.: 554 697515, e-mail: mzuzanik@mukrnov.cz

SVP: Středisko výchovné péče

Krnov

Zámecké náměstí 13, 794 01, +420 770 143 582, +420 778 771 173, svpkrnov@tiscali.cz

Bruntál

Krnovská 9, tel. 554 716 712, svpbruntal@quick.cz

ŠMP: školní metodik prevence

Mgr. Kutálek Lubomír, tel. Školy: 554 614 594, e-mail: lubomir.kutalek@gym-krnov.cz

VP: výchovný poradce

Mgr. Bažová Lenka, tel. školy: 554 614 594, e-mail: lenka.bazova@gym-krnov.cz

Program proti šikanování

Program vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení. Cílem tohoto programu je ochrana zdravého, bezpečného a spolupracujícího prostředí na Gymnáziu Krnov.

Charakteristika šikanování

1. Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí. Je to jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat spolužáka, případně skupinu spolužáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit.
2. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání.
3. Může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, elektronických zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na sociální sítě apod.
4. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení nebo ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků.
5. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezdědky v celoživotních následcích na duševním a tělesném zdraví šikanovaného.

Projevy šikanování

1. Verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana)
2. Fyzická šikana, přímá a nepřímá – krádeže, ničení majetku oběti
3. Smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické

Povinnosti pedagogických pracovníků vzhledem k prevenci šikanování ve škole

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují v souladu s pracovním řádem dohled nad žáky zejména ve škole před vyučováním, o přestávkách a mezi vyučováním.
2. Třídní učitelé informují na začátku školního roku studenty o problematice šikanování a o morální povinnosti každého studenta upozornit na zpozorované projevy šikany ve třídě nebo škole svého třídního učitele, popřípadě jiného pracovníka školy.
3. Povinností každého pedagogického pracovníka je šikanování předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc. Za zvlášť nebezpečné je třeba považovat tendenci podceňovat počáteční projevy šikanování. Podezření z šikanování ve třídě nebo ve škole je třeba oznámit školnímu metodikovi prevence nebo výchovné poradkyni.
4. Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestného činu.
5. V případě zjištění šikany ve škole postupuje škola podle krizového plánu pro řešení šikany.

Prevence šikany ve škole

Základem prevence na školách je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky a mezi žáky a učiteli. Při efektivní realizaci prevence šikanování usilujeme o vytváření bezpečného prostředí a za tím účelem:

- podporujeme solidaritu a toleranci
- podporujeme vědomí sounáležitosti
- posilujeme a vytváříme podmínky pro zapojení žáků do aktivit třídy a školy
- uplatňujeme spolupráci mezi dětmi a rozvíjíme jejich vzájemný respekt
- rozvíjíme jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince
- jsou stanovena přesná pravidla, důsledné dodržování školního řádu
- pozitivní motivace (vyzvedávat i dílčí úspěch slabších žáků, nedovolit jejich zesměšňování)
- včasná informovanost rodičů v případě zjištění náznaků šikany
- soustavné sledování dětí při práci
- provádění pedagogické diagnostiky
- při skupinové práci tvořit různorodé skupiny a sledovat jejich činnost
- vyzvedávat příklady slušného chování a vzájemné pomoci
- včasné vnímání a řešení přímých i nepřímých znaků šikany

Prevence v třídním kolektivu

S třídními kolektivy se pracuje na rozvoji pozitivních mezilidských vztahů. Zodpovídají hlavně třídní učitelé, kteří dle možností a konkrétní situace ve třídách zvolí odpovídající formy působení na žáky (třídnické hodiny, výuka v jednotlivých předmětech, výlety, exkurze, sportovní akce, projekty atd).

Žáci by měli vědět co je a co není šikana a jak se zachovat, když se v jejich blízkosti objeví, jakým způsobem se zastat oběti a jak vhodným způsobem vyhledat pomoc.

Prevence ve výuce

Všichni učitelé vnímají důležitost vytváření bezpečného prostředí. Kromě práce ve svém předmětu se soustředí na rozvoj pozitivních vztahů.

Žáci by měli umět pracovat v komunitním kruhu, při skupinové práci se vzájemně respektovat, vyjadřovat se slušně a pomáhat si.

Učitelé se snaží vyhnout technikám a metodám, které vytvářejí či zvyšují napětí a následně vytvářejí potřebu uvolnit (vybít si) negativní energii např.: veřejné vyhlašování výsledků písemných prací, srovnávání jednotlivých žáků a tříd, ironizování, zesměšňování, vytváření stresového prostředí při výuce.